

Handling 2024 nr 178

Hemställan från exploateringsnämnden avseende uppsägning av avtal för cykelgarage vid Haga station

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från MP, S och V den 4 oktober 2024 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Exploateringsnämnden får i uppdrag att säkerställa, och vid behov ytterligare utreda och förändra nuvarande lösningar och utformning, så att cykelgaragets funktion från start är väl fungerande och attraktivt för användarna. Det gäller särskilt upp- och nedfart, trygghetslösningar och säkra cykelparkeringar.
2. Planering och genomförande fortsätter i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2019-01-31 § 10, § 11, vilket inkluderar genomförande av cykelgarageanläggningen vid Haga station.
3. Att i övrigt avslå exploateringsnämndens hemställan till kommunfullmäktige om att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) yrkade bifall till yrkande från MP, S och V den 4 oktober 2024 och avslag på övriga yrkanden.

Axel Josefson (M) och Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till beslutssatsen i yrkandena från M, D, L och KD den 6 september 2024 samt från SD den 21 augusti 2024.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Karin Pleijels yrkande.

Emmyly Bönfors (C) antecknade som yttrande en skrivelse från den 26 september 2024.

Göteborg den 9 oktober 2024
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yttrande

Centerpartiet

2024-09-26

Nr 23 Ärendenummer SLK-2023-00879

Yttrande angående Hemställen från exploateringsnämnden avseende uppsägning av avtal för cykelgarage vid Haga station

När ärendet når kommunfullmäktige avser Centerpartiet att lägga följande yrkande:

Förslag till beslut

I kommunfullmäktige:

1. Hemställen från exploateringsnämnden till kommunfullmäktige om att få i uppdrag säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter tillstyrks.

Yrkandet

En i det närmaste enig exploateringsnämnden beslutade vid mötet den 2023-09-25 att dels hemställa till kommunfullmäktige att få i uppdrag säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter, dels att i samråd med stadsmiljöförvaltningen utreda alternativa lösningar ovan mark för klara behovet av cykelparkering i området kring station Haga.

Skälet var att den planerade lösningen under mark skulle bli dyr, men framför allt inte bli attraktiv för cyklister och därmed mycket sparsamt utnyttjad. Även om garaget byggs skulle flertalet parkera cykeln i markplan i stället och det finns dessutom tveksamheter om hur stort behovet är av cykelparkeringar för utpendlare givet stations Hagas läge med mycket god kollektivtrafik eller gångavstånd för flertalet pendlare.

Trafikverkets har uppdaterat sina kalkyler vilket har minskat den beräknade kostnaden betydligt, vilket gör att skillnaden mellan förgäveskostnaden om garaget inte byggs och kostnaden för att bygga det inte är så stor. Det gäller dock under förutsättning att staden fortfarande kan utnyttja de 38 mnkr i medfinansiering från stadsmiljöavtalet. Det är idag mycket tveksamt på grund av Västlänkens försening då medlen helt enkelt inte kommer att finnas i Trafikverkets budget.

Exploateringsförvaltningen har gjort en bra utredning, men Centerpartiet har landat i att stå kvar i ett nej till att bygga en fortfarande mycket dyr anläggning med tveksam nytta, även om kostnadsbesparingen för staden är mindre än vad de första beräkningarna visade.

Utredningen visar att det är möjligt, men att finns utmaningar med, att lösa cykelparkeringar i markplan utan att påverka natur- och kulturmiljö. Fördelen är att det går att varsamt bygga ut antalet platser utifrån faktiska behov.

Centerpartiet har under både förra och innevarande mandatperiod framgångsrikt drivit på för att förbättra förutsättningarna för att cykla i Göteborg och kommer att fortsätta göra så, men det betyder inte att alla investeringar är effektiva och bör genomföras.

Yrkande

Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet

2024-10-04

Yrkande angående – Hemställan från exploateringsnämnden avseende uppsägning av avtal för cykelgarage vid Haga station

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Exploateringsnämnden får i uppdrag att säkerställa, och vid behov ytterligare utreda och förändra nuvarande lösningar och utformning, så att cykelgaragets funktion från start är väl fungerande och attraktivt för användarna. Det gäller särskilt upp- och nedfart, trygghetslösningar och säkra cykelparkeringar.
2. Planering och genomförande fortsätter i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2019-01-31 § 10, §11, vilket inkluderar genomförande av cykelgarageanläggningen vid Haga station.
3. Att i övrigt avslå exploateringsnämndens hemställan till kommunfullmäktige om att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga.

Yrkandet

Västlänken är en viktig infrastrukturesatsning för att skapa en framtida väl fungerande kollektivtrafik i Göteborg och Göteborgsregionen. Göteborg håller på att ställa om till mer hållbara resesätt - kollektivtrafik, cykel och gång. För att nå målen för stadens miljö- och klimatmål och trafikstrategi behöver cykelresornas andel öka betydligt. Goda parkeringsmöjligheter på stationerna för resande med pendeltågen i Västlänken är en del i detta pussel. På lång sikt kommer cykelresorna att öka betydligt och då är det viktigt att det finns bra permanenta lösningar för cykelparkering på plats redan från start av Västlänken. Dessutom pekar exploateringsförvaltningen på att lösningarna med ytparkering innebär enkla pollare med möjlighet att låsa fast cykeln och utan väderskydd. Ett garage som är väl genomtänkt för trygga miljöer där det finns visuell kontakt med fönsterpartier ner mot perronger, med kameraövervakning, rejäla säkra låsanordningar för cyklarna och torrt och varmt är betydligt attraktivare för cyklisterna.

Den utredning som exploateringsförvaltningen gjort pekar tydligt på stor påverkan på park- och kulturmiljöerna i området med uppställningsplatser för cyklar där istället för garagelösningen. Alternativa platser för cykelparkeringar riskerar ta torgytor i anspråk och en planerad mötesplats för ungdomar vid Hvitfeltssplatsen. Dessutom är cykelparkeringar i Allén negativ ur trafiksäkerhetssynpunkt. Det finns risk för kollision när cyklister ska stanna i cykelbanan för att parkera eller när de backar ut med cykel i cykelbanan.

Det är viktigt att säkerställa att det inte blir problem för cyklisterna när station Haga öppnas, att det fungerar väl att cykla till och parkera i garaget. Det får inte bli en halvdan lösning som inte är attraktiv. Det är svårt att locka tillbaka de som redan provat och valt bort parkeringarna. För att cykelgaraget ska bli väl använt ska exploateringsförvaltningen säkerställa, och vid behov ytterligare utreda och förändra nuvarande lösningar och utformning, att cykelgaragets funktion från start är väl fungerande och

attraktivt för användarna. Det gäller särskilt upp och nedfart, trygghetslösningar och säkra cykelparkeringar.

En viktig aspekt är upp- och nedfartens tekniska lösningar. De utredningar som gjorts är fyra år gamla och exploateringsförvaltningen får i uppdrag att se över om det finns andra bättre produkter och lösningar med goda erfarenheter från andra platser i världen samt se på kompletterande funktioner. Exploateringsförvaltningen ska även se över om det går att hitta en lösning med väderskyddat tak över nedfarten, och om det bedöms nödvändigt, föreslå en sådan lösning. Det är en känslig kulturmiljö, men samtidigt är det viktigt att det blir en bra lösning för de som väljer cykeln till och från stationen.

Att avbryta planering och byggande av cykelgaraget samt att bygga cykelparkeringar ovan mark får mycket stora ekonomiska konsekvenser utöver risken för en störd parkmiljö kring stationen. Kostnaden bedöms till cirka 49 miljoner kronor varav cirka 35 miljoner kronor är förgäveskostnader, pengar som alltså inte kommer att ge stadens cyklister några som helst nyttor. Därför vilar det ett stort ansvar på de partier som nu vill avbryta planerna på cykelgarage vid Haga station.

Yrkande

Sverigedemokraterna

2024-08-21

Ärende nr SLK-2023-00879

Yrkande angående – Hemställan från exploateringsnämnden avseende uppsägning av avtal för cykelgarage vid Haga station

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Hemställan från exploateringsnämnden till kommunfullmäktige om att få i uppdrag att säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och inleda utförhandling med berörda parter tillstyrks

Yrkandet

De investeringar vi gör för cykeltrafik i Göteborg ska ge bra resultat och få fler att välja cykeln som transportmedel. Det planerade cykelgaraget vid Station Haga är dock en mindre attraktiv lösning som riskerar att bli underutnyttjad. Många cyklister kommer sannolikt att parkera sina cyklar på markplan, även om garaget byggs. Garaget har dessutom branta ramper ner i underjorden, vilket kan göra att det upplevs som otryggt och mindre inbjudande. Det är även oklart hur många som faktiskt kommer att cykla till och från Station Haga. Ett liknande, kostsamt cykelgarage har redan byggts vid Gamlestads Torg, men det används nästan inte.

Vi tillstyrker därför exploateringsnämndens förslag om att säga upp avtalet för cykelgaraget vid Station Haga och inleda utförhandlingar med berörda parter.

Yrkande

Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna,
Kristdemokraterna

2024-09-06

Ärende 2, SLK-2023-00879

Yrkande angående Hemställan från exploateringsnämnden avseende uppsägning av avtal för cykelgarage vid Haga station

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Hemställan från exploateringsnämnden till kommunfullmäktige om att få i uppdrag säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter tillstyrks.

Yrkandet

Cykeltrafik är en viktig del i framtidens hållbara transportsystem som ska samexistera med biltrafik, gångtrafik och kollektivtrafik. Det planerade cykelgaraget vid Station Haga är dock en oattraktiv lösning som riskerar att bli lågt nyttjad. Majoriteten cyklister kommer sannolikt att parkera sin cykel i markplan även om garaget byggs. Cykelgaraget har förutom de vanliga ekonomiska riskerna förenade med komplicerade byggprojekt även en ekonomisk risk på ca 38 mnkr kopplat till utebliven statlig medfinansiering på grund av Västlänkens försening. Arbetet med Västlänkens Station Haga har försenats och Trafikverket levererar inte längre enligt avtal, budget och tidplan. Det möjliggör för staden att omvärdera beslutet att bygga ett underjordiskt cykelgarage i anslutning till stationen. De investeringar vi gör för cykel i Göteborg ska ge god effekt och leda till att fler väljer att cykla.

Exploateringsnämnden innehar idag ett uppdrag om att bygga ett cykelgarage i anslutning till station Haga. Cykelgaraget vid Gamlestads Torg är en liknande lösning men ovan jord och där har det visat sig att nyttjandegraden hittills blivit låg. Cykelgaraget vid station Haga har branta ramper ner i underjorden och riskerar att upplevas som mindre inbjudande och otryggt. Det är också högst oklart hur omfattande resande som kommer att ske med cykel till och från station Haga. Det bedömda behovet av 750 cykelparkeringar kan visa sig vara väl tilltaget.

Exploateringsförvaltningens utredning om alternativa lösningar ovan mark visar att det är utmanade att ordna cykelparkering utan påverkan på natur- och kulturmiljö. Majoriteten cyklister kommer dock sannolikt välja att parkera ovan jord även om cykelgaraget byggs, varför cykelparkeringar i markplan kommer att behövas oavsett om cykelgaraget byggs eller ej. Att anlägga 750 cykelplatser utifrån en väl tilltagen prognos riskerar att ianspråkta mark för ett behov som sedan inte blir utfallet. Utbyggnad av cykelparkeringsplatser ovan jord ger möjlighet för en varsam stegvis utbyggnad i takt med att faktiska behov observeras.

Det är bristande funktionalitet och bristande attraktivitet i den föreslagna lösningen som är huvudskälet till att avbryta planerna på cykelgaraget. Men att bygga cykelgaraget är även förenat med en ökad ekonomisk risk på ca 38 mnkr. Att anlägga cykelparkering ovan mark bedöms kosta ytterligare ca 14 mnkr. Att bygga cykelgaraget under jord kostar mellan ca 12 mnkr och 50 mnkr beroende på om de statliga stadsmiljöbidragen betalas ut

eller inte. Trafikverket har enligt tjänsteutlåtandet meddelat att det sannolikt är möjligt för Staden att få stadsmiljöavtal utbetalat om den avtalade konstruktionen är klar till och med slutet av 2027, även om den inte är öppen för användning. Samtidigt, enligt dialog med Trafikverkets projekt Västlänken, kommer konstruktionen med största sannolikhet inte vara klar till och med år 2027. Med idag kända uppgifter uteblir den statliga medfinansieringen.

Därför till styrker vi exploateringsnämndens hemställan om uppdrag att säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-08-11

Ärendenummer SLK-2023-00879

Handläggare

Tommy Eliasson

Telefon: 031-368 01 35

E-post: tommy.eliasson@stadshuset.goteborg.se

Hemställan från exploateringsnämnden avseende uppsägning av avtal för cykelgarage vid Haga station

Stadsledningskontoret överlämnar, utan eget ställningstagande, exploateringsnämndens hemställan till kommunfullmäktige om att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter.

Sammanfattning

Ärendet utgör hemställan från exploateringsnämnden till kommunfullmäktige om att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och påbörja utförhandling med berörda parter.

Kommunstyrelsen har 2023-11-29 § 874 hanterat en hemställan från exploateringsnämnden avseende cykelgarage station Haga. Kommunstyrelsen beslutade att återföra ärendet till exploateringsnämnden för fortsatt utredning avseende identifierade osäkerheter. I sin fördjupade utredning redovisar exploateringsnämnden 2024-06-17 § 171 kompletterande information avseende dessa osäkerheter.

Stadsledningskontorets bedömning är att exploateringsnämndens utredning besvarar identifierade osäkerheter och belyser tydligt vilka konsekvenser som nämnden bedömer uppstår om cykelgarageanläggningen kvarstår eller om projektet avbryts.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Enligt exploateringsnämndens handlingar är nettokostnadsprognosen för cykelgaraget cirka 47 miljoner kronor inkluderat stadsmiljöavtal och cirka 85 miljoner kronor exkluderat stadsmiljöavtal. Om cykelgarageanläggningen inte genomförs anger nämnden att det medför kostnader om cirka 49 miljoner kronor, fördelat på cirka 35 miljoner kronor i förgäveskostnader och cirka 14 miljoner kronor i investeringskostnad för cykelparkering ovan mark.

Bedömning ur ekologisk dimension

Av exploateringsnämndens handlingar framgår att cykelparkeringar ovan mark bedöms medföra negativa konsekvenser för planerade grönytor i allén, exempelvis genom att cykelparkeringar ovan mark, med sten- alternativt asfaltsbeläggning, ianspråktar en större yta.

Bedömning ur social dimension

Av exploateringsnämndens handlingar framgår att nuvarande förslag till utformning av cykelgarageanläggningen, utifrån ett trygghetsperspektiv, bedöms vara likvärdigt med cykelparkering ovan mark. En central del i detaljplanearbetet för station Haga har varit att minimera påverkan på kulturmiljön inom område och av nämndens handlingar framgår att cykelparkeringar ovan mark bedöms medföra negativa konsekvenser för hur boende och besökare kan komma att uppleva kulturmiljön kring station Haga.

Bilaga

Exploateringsnämndens handlingar 2024-06-17 § 171

Ärendet

Ärendet utgör hemställan från exploateringsnämnden till kommunfullmäktige om att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och påbörja utförhandling med berörda parter.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen hanterade 2023-11-29 § 874 en hemställan från exploateringsnämnden avseende cykelgarage Haga station. Utifrån exploateringsförvaltningens utredning i ärendet belyste stadsledningskontoret fem primära ekonomiska osäkerheter kopplat till: ny information gällande stadsmiljöavtal, effekt på underliggande avtal kopplat till cykelgaraget, hantering av den del av cykelgarageanläggningen som redan är byggd, möjligheter till och konsekvenser av en ökad andel cykelparkeringar ovan mark samt redovisade kostnader för omprojektering. Kommunstyrelsen beslutade att återföra ärendet till exploateringsnämnden för fortsatt utredning och ställningstagande.

I sin fördjupade utredning redovisar exploateringsnämnden 2024-06-17 § 171 kompletterande information avseende dessa osäkerheter. Förvaltningen redovisar status avseende stadsmiljöavtal, vilka möjligheter som finns inom gällande detaljplan kopplat till en ökad andel cykelparkeringar ovan mark samt redovisar ekonomiska effekter av att behålla eller avbryta planerad cykelgarageanläggning vid station Haga.

Tidigare beslut

Exploateringsnämnden beslutade 2023-02-27 § 63 att ge exploateringsförvaltningen i uppdrag att undersöka möjliga besparingar kopplat till stadens egna projekt vid Haga station. Bakgrunden till nämndens uppdrag var Trafikverkets beslut 2023-01-24 att häva kontraktet med entreprenören AGN avseende Västlänkens deletapp Haga.

Exploateringsnämnden beslutade 2023-09-25 § 235 att hemställa till kommunfullmäktige att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet avseende cykelgarage vid station Haga, starta utförhandling med berörda parter och efter avslutad förhandling säga upp avtalet.

Kommunstyrelsen beslutade 2023-11-29 § 874 att återföra ärendet till exploateringsnämnden för fortsatt utredning och ställningstagande.

Exploateringsnämnden beslutade 2024-06-17 § 171, efter en fördjupad utredning, att hemställa till kommunfullmäktige att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet avseende cykelgarage vid station Haga, starta utförhandling med berörda parter.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontorets bedömning är att exploateringsnämndens fördjupade utredning av cykelgaraget vid Haga station, på ett tillfredställande sätt besvarar och hanterar tidigare identifierade osäkerheter. Av utredningen framgår tydligt vilka konsekvenser som nämnden bedömer uppstår om cykelgarageanläggningen kvarstår eller om projektet avbryts.

Magnús Sigfússon

Direktör - särskilda uppdrag

Eva Hessman

Stadsdirektör

§ 171 Ärendenummer EXF-2023-01015

Återrapportering avseende fördjupad utredning av cykelgarage vid Haga station

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar i enlighet med yrkande från M och D:

1. Exploateringsnämnden antecknar och förklarar redovisning av exploateringsförvaltningens uppdrag 2023-09-25, § 235 avseende att i samråd med stadsmiljöförvaltningen utreda alternativa lösningar ovan mark för att klara behovet av cykelparkering i området kring station Haga fullgjort.
2. Exploateringsnämnden hemställer till kommunfullmäktige att få i uppdrag säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter.
3. Exploateringsförvaltningen får, vid kommunfullmäktiges bifall, i uppdrag att hålla nämnden informerad om hur processen med avtalsuppsägning och utförhandling fortlöper.

Tidigare behandling

Bordlagd 2024-04-22, § 97

Bordlagd 2024-05-20, § 139

Handling/ar

Exploateringsförvaltningens tjänsteutlåtande 2024-04-03

Yrkande M, D med instämmande av L, KD den 2024-06-14

Tilläggsyrkande S, MP, V den 2024-06-17

Protokollsanteckning S, MP, V den 2024-06-17

Yttrande C den 2024-06-17

Yrkanden

Tjänstgörande ordförande Helena Norin (MP) yrkar bifall till tjänsteutlåtandet och tilläggsyrkande från S, MP och V

Patrik Höstmad (D) och Hans Arby (C) yrkar bifall till yrkande från M och D

Propositionsordning

Tjänstgörande ordförande Helena Norin (MP) ställer proposition på yrkandena och finner att nämnden beslutat bifalla tjänsteutlåtandet och tilläggsyrkande från S, MP och V.

Omröstning begärs.

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2024-06-17

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: "Ja-röst för bifall till tjänsteutlåtandet och tilläggsyrkande från S, MP och V. Nej-röst för bifall till yrkande från M och D".

Beatrice Klein (V), Vivi-Ann Nilsson (S), Helena Norin (MP), Jack Vahnberg (V) och Oskar Andersson (S) röstar Ja (5)

Zagros Hama Aga (M), Catrin Bengtsson (M), Jerker Sjögren (KD), Mikael Sandberg (SD), Patrik Höstmad (D) och Hans Arby (C) röstar Nej (6)

Protokollsanteckning

Helena Norin (MP) anmäler en protokollsanteckning från S, MP och V

Hans Arby (C) anmäler ett yttrande från C

Reservation

Beatrice Klein (V), Vivi-Ann Nilsson (S), Helena Norin (MP), Jack Vahnberg (V) och Oskar Andersson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Dag för justering

2024-06-26

Vid protokollet

Sekreterare

Sirpa Bernhardsson

Tjänstgörande ordförande

Helena Norin (MP)

Justerande

Patrik Höstmad (D)

Yrkande
med instämmande av

Moderaterna, Demokraterna
Liberalerna, Kristdemokraterna

2024-06-14

Ärende 26, EXF-2023-01015

Yrkande angående Återrapportering av avseende fördjupad utredning av cykelgaraget vid Haga station

Förslag till beslut

I Exploateringsnämnden:

1. Exploateringsnämnden antecknar och förklarar redovisning av exploateringsförvaltningens uppdrag 2023-09-25, § 235 avseende att i samråd med stadsmiljöförvaltningen utreda alternativa lösningar ovan mark för att klara behovet av cykelparkering i området kring station Haga fullgjort.
2. Exploateringsnämnden hemställer till kommunfullmäktige att få i uppdrag säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter.
3. Exploateringsförvaltningen får, vid kommunfullmäktiges bifall, i uppdrag att hålla nämnden informerad om hur processen med avtalsuppsägning och utförhandling fortlöper.

Yrkandet

Cykeltrafik är en viktig del i framtidens hållbara transportsystem som ska samexistera med biltrafik, gångtrafik och kollektivtrafik. Det planerade cykelgaraget vid Station Haga är dock en oattraktiv lösning som riskerar att bli lågt nyttjad. Majoriteten cyklister kommer sannolikt att parkera sin cykel i markplan även om garaget byggs. Cykelgaraget har förutom de vanliga ekonomiska riskerna förenade med komplicerade byggprojekt även en ekonomisk risk på ca 38 mnkr kopplat till utebliven statlig medfinansiering på grund av Västlänkens försening. Arbetet med Västlänkens Station Haga har försenats och Trafikverket levererar inte längre enligt avtal, budget och tidplan. Det möjliggör för staden att omvärdera beslutet att bygga ett underjordiskt cykelgarage i anslutning till stationen. De investeringar vi gör för cykel i Göteborg ska ge god effekt och leda till att fler väljer att cykla.

Exploateringsnämnden innehar idag ett uppdrag om att bygga ett cykelgarage i anslutning till station Haga. Cykelgaraget vid Gamlestads Torg är en liknande lösning men ovan jord och där har det visat sig att nyttjandegraden hittills blivit låg. Cykelgaraget vid station Haga har branta ramper ner i underjorden och riskerar att upplevas som mindre inbjudande och otryggt. Det är också högst oklart hur omfattande resande som kommer att ske med cykel till och från station Haga. Det bedömda behovet av 750 cykelparkeringar kan visa sig vara väl tilltaget.

Exploateringsförvaltningens utredning om alternativa lösningar ovan mark visar att det är utmanade att ordna cykelparkering utan påverkan på natur- och kulturmiljö. Majoriteten cyklister kommer dock sannolikt välja att parkera ovan jord även om cykelgaraget byggs, varför cykelparkeringar i markplan kommer att behövas oavsett om cykelgaraget byggs eller ej. Att anlägga 750 cykelplatser utifrån en väl tilltagen prognos riskerar att ianspråkta mark för ett behov som sedan inte blir utfallet. Utbyggnad av

cykelparkeringsplatser ovan jord ger möjlighet för en varsam stegvis utbyggnad i takt med att faktiska behov observeras.

Det är bristande funktionalitet och attraktivitet i den föreslagna lösningen som är huvudskälet till att avbryta planerna på cykelgaraget. Men att bygga cykelgaraget är även förenat med en ökad ekonomisk risk på ca 38 mnkr. Att anlägga cykelparkering ovan mark bedöms kosta ytterligare ca 14 mnkr. Att bygga cykelgaraget under jord kostar mellan ca 12 mnkr och 50 mnkr beroende på om de statliga stadsmiljöbidragen betalas ut eller inte. Trafikverket har enligt tjänsteutlåtandet meddelat att det sannolikt är möjligt för Staden att få stadsmiljöavtal utbetalat om den avtalade konstruktionen är klar till och med slutet av 2027, även om den inte är öppen för användning. Samtidigt, enligt dialog med Trafikverkets projekt Västlänken, kommer konstruktionen med största sannolikhet inte vara klar till och med år 2027. Med idag kända uppgifter uteblir den statliga medfinansieringen.

Därför hemställer vi till kommunfullmäktige om att exploateringsnämnden får i uppdrag säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter. Exploateringsförvaltningen får i uppdrag att hålla nämnden informerad om processen.

Tilläggsyrkande S, MP, V

Exploateringsnämnden

24-06-17

Ärende 26

Tilläggsyrkande angående återrapportering av avseende fördjupad utredning av cykelgaraget vid Haga station

Västlänken är en viktig infrastruktursatsning för att skapa en framtida väl fungerande kollektivtrafik i Göteborg och Göteborgsregionen. Göteborg håller på att ställa om till mer hållbara resesätt - kollektivtrafik, cykel och gång. För att nå målen för stadens miljö- och klimatmål och trafikstrategi behöver cykelresornas andel öka betydligt. Goda parkeringsmöjligheter på stationerna för resande med pendeltågen i Västlänken är del i detta pussel. På lång sikt kommer cykelresorna att öka betydligt och då är det viktigt att det finns bra permanenta lösningar för cykelparkering på plats redan från start av Västlänken.

Exploateringsförvaltningen är tydlig med att parkeringar för cykel ovan mark, trots att hänsyn tas till de känsliga park och allémiljöerna, skulle ge en stor påverkan på kulturmiljön inom stationsområdet. Dessutom är ytparkering negativt ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Redan idag är parkområdet kring station Haga kraftigt påverkat av byggnationen. Att skapa stora ytor med uppställda cyklar, där de riskerar parkeras hult om buller, skulle permanenta en park- och stadsmiljö som inte är särskilt attraktiv.

Dessutom pekar förvaltningen på att lösningarna med ytparkering innebär enkla pollare med möjlighet att låsa fast cykeln och utan väderskydd. Ett garage som är väl genomtänkt för trygga miljöer där det finns visuell kontakt med fönsterpartier ner mot perronger, med kameraövervakning, rejäla säkra låsanordningar för cyklarna och torrt och varmt är betydligt attraktivare för cyklister.

Det är viktigt att säkerställa att det inte blir problem för cyklister när station Haga öppnas, att det fungerar väl att cykla till och parkera i garaget. Det får inte bli en halvdan lösning som inte är attraktiv. Det är svårt att locka tillbaka de som redan provat och valt bort parkeringarna.

För att cykelgaraget blir väl använt ska exploateringsförvaltningen säkerställa, och vid behov ytterligare utreda och förändra nuvarande lösningar och utformning, att cykelgaragets

funktion från start är väl fungerande och attraktivt för användarna. Det gäller särskilt upp och nedfart, trygghetslösningar och säkra cykelparkeringar.

En viktig aspekt är upp- och nedfartens tekniska lösningar. De utredningar som gjorts är fyra år gamla och exploateringsförvaltningen får i uppdrag att se över om det finns andra bättre produkter och lösningar med goda erfarenheter från andra platser i världen samt se på kompletterande funktioner. Exploateringsförvaltningen ska även se över om det går att hitta en lösning med väderskyddat tak över nedfarten, och om det bedöms nödvändigt, föreslå en sådan lösning. Det är en känslig kulturmiljö, men samtidigt är det viktigt att det blir en bra lösning för de som väljer cykeln till och från stationen.

Att avbryta planering och byggande av cykelgaraget samt att bygga cykelparkeringar ovan mark får mycket tydliga ekonomiska konsekvenser utöver risken för en störd parkmiljö kring stationen. Kostnaden bedöms till cirka 49 miljoner kronor varav cirka 35 miljoner kronor är förgäveskostnader, pengar som alltså inte kommer att ge stadens cyklister några som helst nyttor.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsdirektören får i uppdrag att säkerställa och, vid behov ytterligare utreda och förändra nuvarande lösningar och utformning, så att cykelgaragets funktion från start är väl fungerande och attraktivt för användarna. Det gäller särskilt upp- och nedfart, trygghetslösningar och säkra cykelparkeringar.

Att i övrigt bifalla exploateringsnämndens tjänsteutlåtande vilket innebär att planering och genomförande fortsätter i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2019-01-31 § 10, §11, vilket inkluderar genomförande av cykelgarageanläggningen vid Haga station.

Västlänken är en viktig infrastrukturesatsning för att skapa en framtida väl fungerande kollektivtrafik i Göteborg och Göteborgsregionen. Göteborg håller på att ställa om till mer hållbara resesätt - kollektivtrafik, cykel och gång. För att nå målen för stadens miljö- och klimatmål och trafikstrategi behöver cykelresornas andel öka betydligt. Goda parkeringsmöjligheter på stationerna för resande med pendeltågen i Västlänken är del i detta pussel. På lång sikt kommer cykelresorna att öka betydligt och då är det viktigt att det finns bra permanenta lösningar för cykelparkering på plats redan från start av Västlänken.

Exploateringsförvaltningen är tydlig med att parkeringar för cykel ovan mark, trots att hänsyn tas till de känsliga park och allémiljöerna, skulle ge en stor påverkan på kulturmiljön inom stationsområdet. Dessutom är ytparkering negativt ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Redan idag är parkområdet kring station Haga kraftigt påverkat av byggnationen. Att skapa stora ytor med uppställda cyklar, där de riskerar parkeras huller om buller, skulle permanenta en park- och stadsmiljö som inte är särskilt attraktiv.

Dessutom pekar förvaltningen på att lösningarna med ytparkering innebär enkla pollare med möjlighet att låsa fast cykeln och utan väderskydd. Ett garage som är väl genomtänkt för trygga miljöer där det finns visuell kontakt med fönsterpartier ner mot perronger, med kameraövervakning, rejäla säkra låsanordningar för cyklarna och torrt och varmt är betydligt attraktivare för cyklisterna.

Det är viktigt att säkerställa att det inte blir problem för cyklisterna när station Haga öppnas, att det fungerar väl att cykla till och parkera i garaget. Det får inte bli en halvdan lösning som inte är attraktiv. Det är svårt att locka tillbaka de som redan provat och valt bort parkeringarna.

För att cykelgaraget blir väl använt ska exploateringsförvaltningen säkerställa, och vid behov ytterligare utreda och förändra nuvarande lösningar och utformning, att cykelgaragets funktion från start är väl fungerande och attraktivt för användarna. Det gäller särskilt upp och nedfart, trygghetslösningar och säkra cykelparkeringar.

En viktig aspekt är upp- och nedfartens tekniska lösningar. De utredningar som gjorts är fyra år gamla och vi hade velat se om det finns andra bättre produkter och lösningar med goda erfarenheter från andra platser i världen samt se på kompletterande funktioner. Vi hade även velat se över om det går att hitta en lösning med väderskyddat tak över nedfarten. Det är en känslig kulturmiljö, men samtidigt är det viktigt att det blir en bra lösning för de som väljer cykeln till och från stationen.

Att avbryta planering och byggande av cykelgaraget samt att bygga cykelparkeringar ovan mark får mycket tydliga ekonomiska konsekvenser utöver risken för en störd parkmiljö kring stationen. Kostnaden bedöms till cirka 49 miljoner kronor varav cirka 35 miljoner kronor är förgäveskostnader, pengar som alltså inte kommer att ge stadens cyklister några som helst nyttor.

Yttrande

Centerpartiet

2024-06-17

Yttrande angående Återrapportering av avseende fördjupad utredning av cykelgaraget vid Haga station

Yttrande

En i det närmaste enig exploateringsnämnden beslutade vid mötet den 2023-09-25 att dels hemställa till kommunfullmäktige att få i uppdrag säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter, dels att i samråd med stadsmiljöförvaltningen utreda alternativa lösningar ovan mark för klara behovet av cykelparkering i området kring station Haga.

Skälet var att den planerade lösningen under mark skulle bli dyr, men framför allt inte bli attraktiv för cyklister och därmed mycket sparsamt utnyttjad. Även om garaget byggs skulle flertalet parkera cykeln i markplan i stället och det finns dessutom tveksamheter om hur stort behovet är av cykelparkeringar för utpendlare givet stations Hagas läge med mycket god kollektivtrafik eller gångavstånd för flertalet pendlare.

Trafikverkets har uppdaterat sina kalkyler vilket har minskat den beräknade kostnaden betydligt, vilket gör att skillnaden mellan förgäveskostnaden om garaget inte byggs och kostnaden för att bygga det inte är så stor. Det gäller dock under förutsättning att staden fortfarande kan utnyttja de 38 mnkr i medfinansiering från stadsmiljöavtalet. Det är idag mycket tveksamt på grund av Västlänkens försening då medlen helt enkelt inte kommer att finnas i Trafikverkets budget.

Förvaltningen har gjort en bra utredning, men vi har landat i att stå kvar i ett nej till att bygga en fortfarande mycket dyr anläggning med tveksam nytta, även om kostnadsbesparingen för staden är mindre än vad de första beräkningarna visade.

Förvaltningens utredning visar att det är möjligt, men att finns utmaningar med, att lösa cykelparkeringar i markplan utan att påverka natur- och kulturmiljö. Fördelen är att det går att varsamt bygga ut antalet platser utifrån faktiska behov.

Centerpartiet har under både förra och innevarande mandatperiod framgångsrikt drivit på för att förbättra förutsättningarna för att cykla i Göteborg och kommer att fortsätta göra så, men det betyder inte att alla investeringar är effektiva och bör genomföras.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-04-03

Ärendenummer EXF-2023-01015

EXN 2024-04-22

Handläggare

Toomas Almqvist

Telefon: 0736208823

E-post: toomas.almqvist@exploatering.goteborg.se

Återrapportering av avseende fördjupad utredning av cykelgaraget vid Haga station

Förslag till beslut

I Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden antecknar och förklarar redovisning av exploateringsförvaltningens uppdrag 2023-09-25, § 235 avseende att i samråd med stadsmiljöförvaltningen utreda alternativa lösningar ovan mark för att klara behovet av cykelparkering i området kring station Haga fullgjort.

Sammanfattning

Exploateringsnämnden beslutade den 25 september 2023 att hemställa till kommunfullmäktige att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet avseende cykelgarage vid station Haga, starta utförhandling med berörda parter och efter avslutad förhandling säga upp avtalet. Förvaltningen fick även i uppdrag att utreda alternativa lösningar ovan mark för klara behovet av cykelparkering i området kring station Haga. Kommunstyrelsen beslutade att återföra ärendet till exploateringsnämnden för fortsatt utredning och ställningstagande.

Exploateringsförvaltningen har i detta tjänsteutlåtande beskrivit alternativa lösningar ovan mark samt beskrivit möjliga ekonomiska konsekvenser av att cykelgaraget byggs och möjliga ekonomiska konsekvenser av att avbryta arbetet med garaget.

I förvaltningens tjänsteutlåtande om att utreda möjliga besparingar i stadens projekt Haga Station, som låg till grund för nämndens beslut den 25 september 2023, beskrevs det att detaljplanen inte medger betydande ingrepp i de känsliga park- och allémiljöerna. Utredningen som nu gjorts har tagit hänsyn till detta och förvaltningens initiala bedömning är att förslag på cirka 500 cykelparkeringar ovan mark bestående av enkla pollare med möjlighet att låsa fast cykeln och utan väderskydd, sannolikt är förenliga med gällande detaljplan. Trygghetsmässigt bedöms åtgärderna likvärdiga.

Förvaltningen bedömer dock cykelparkeringar ovan mark, trots hänsyn till känsliga park och allémiljöerna, skulle ge en stor påverkan på kulturmiljön inom stationsområdet samt vara negativ ur trafiksäkerhetssynpunkt och föreslår inte cykelparkeringar ovan mark och att cykelgaraget fortsatt ingår i projektet.

Att avbryta arbetet med cykelgaraget samt att bygga cykelparkeringar ovan mark, bedöms till en kostnad om cirka 49 miljoner kronor varav cirka 35 miljoner kronor är förgäveskostnader och räknas som driftmedel. Givet att stadsmiljöavtalet betalas ut i enlighet med gällande avtal, trots Västlänkens försening, är nettokostnaden för Staden 47

miljoner kronor. Bruttonprognos för att färdigställa cykelgaraget bedöms till cirka 85 miljoner kronor exklusive stadsmiljöavtalsmedel. Beslut om att anteckna och förklara förvaltningens uppdrag fullgjort innebär att planering och genomförande fortsätter i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2019-01-31 § 10, §11, vilket inkluderar genomförande av cykelgarageanläggningen vid Haga station.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Exploateringsförvaltningens prognos är att om cykelgaraget inte genomförs, innebär det kostnader om cirka 49 miljoner kronor. Cirka 35 miljoner kronor av kostnaden är förgäveskostnader och cirka 14 miljoner kronor är investeringskostnad för cykelparkering ovan mark. Förgäveskostnaderna om 35 miljoner kronor kommer att belasta exploateringsnämndens driftanslag.

Om stadsmiljöavtalsmedels betalas ut i enlighet med gällande avtal, trots Västlänkens försening, är prognosen för cykelgaraget en nettokostnad om cirka 47 miljoner kronor. Prognos för att färdigställa cykelgaraget bedöms enligt tidigare beräkningar till cirka 85 miljoner kronor exklusive stadsmiljöavtalsmedel. Rörande osäkerheter kopplat till stadsmiljöavtalet, finns kompletterande information i ärendetext samt under förvaltningens bedömning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Om exploateringsnämnden fattar beslut att bygga cykelparkering ovan mark kommer detta få negativa konsekvenser för planerade grönytor i allén. Delar av de gröna ytor som är planerade kommer att göras om till cykelparkeringar med sten- alternativt asfaltsbeläggning i stället, vilket då minskar grönytor inom stationsområdet.

Bedömning ur social dimension

Ur ett socialt perspektiv är det viktigt att cykelgaraget är tryggt och enkelt att nå, samt att det är god sikt till och från garaget. Det cykelgarage som nu är beslutat bedöms vara utformat på ett sätt så att det på det stora hela är likvärdigt med cykelparkeringar ovan mark ur ett trygghetsperspektiv.

I detaljplanearbetet för Station Haga, inklusive den nuvarande lösningen med cykelgarage, har stor kraft lagts på att minska påverkan på kulturmiljön inom området. Stationsbyggnaderna och allmän plats är utformade med höga gestaltungsambitioner och med stor hänsyn till omgivande kulturmiljö. Om cykelgaraget inte utförs och cykelparkeringar i stället genomförs ovan mark kommer detta få negativa konsekvenser för hur kulturmiljön kring station Haga upplevs av boende och besökare. De planerade stadskvaliteter, som innehåller bland annat att öppna upp och skapa offentliga platser som knyter an till historiska funktioner i området, kommer inte att vara möjliga att uppnå i samma utsträckning som planerat.

Samverkan

Förvaltningen bedömer att ingen facklig samverkan är aktuell i ärendet.

Bilagor

1. Protokollsutdrag exploateringsnämnden 2023-09-25 § 235
2. Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2023-11-29, § 874

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen för kännedom

Ärendet

Exploateringsnämnden beslutade den 25 september 2023 att hemställa till kommunfullmäktige att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet avseende cykelgarage vid station Haga, påbörja utförhandling med berörda parter samt i uppdrag att utreda alternativa lösningar ovan mark. En uppsägning av avtalet prognostiseras till cirka 35 miljoner kronor. Ytterligare cirka 14 miljoner kronor är bedömd investeringskostnad för tillkommande cykelparkeringar ovan mark. Förvaltningen föreslår att uppdrag avseende utreda alternativa lösningar ovan mark i Haga fullgjort. Beslut om att förklara förvaltningens uppdrag fullgjort innebär att planering och genomförande fortsätter i enlighet med kommunfullmäktiges beslut januari 2019, vilket inkluderar genomförande av cykelgarageanläggningen vid Haga station

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige fattade den 31 januari 2019 §10, §11 genomförandebeslut för *Stadsutveckling station Haga* samt beslut om antagande av *detaljplan för Västlänken, Station Haga med omgivning inom stadsdelarna Haga, Inom Vallgraven, Pustervik samt Vasastaden i Göteborg*. I besluten ingick bland annat ett cykelgarage under mark. Projektets totala projektram beslutades bli 660 miljoner kronor i 2017 års prisnivå.

Exploateringsnämnden beslutade den 25 september 2023 att hemställa till kommunfullmäktige att ge nämnden i uppdrag att säga upp avtalet avseende cykelgarage vid station Haga, starta utförhandling med berörda parter och efter avslutad förhandling säga upp avtalet. Exploateringsförvaltningen fick även i uppdrag att i samråd med stadsmiljöförvaltningen utreda alternativa lösningar ovan mark för klara behovet av cykelparkering i området kring station Haga.

Kommunstyrelsen beslutade, i enlighet med vad som framgick av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 29 november 2023, att återföra ärendet till exploateringsnämnden för fortsatt utredning och ställningstagande. Kommunstyrelsen pekade på att det fanns en ekonomisk risk att ersätta parkeringarna ovan mark samt den risk som exploateringsförvaltningen lyfte fram i sitt ärende kring ingrepp i angränsande park- och allémiljöer vilket gällande detaljplan inte medger. Även ekonomiska risker kopplat till kostnaderna för att inte bygga cykelgaraget lyftes fram.

Beslutet i exploateringsnämnden hade sin bakgrund i att nämnden, den 27 februari 2023 § 63, gav exploateringsförvaltningen i uppdrag att undersöka möjliga besparingar kopplat till stadens egna projekt vid Haga station utifrån att Trafikverket upphandlar nya entreprenader för Västlänkens deletapp Haga. Nämnden bedömde att tidsfönstret för eventuella förändringar var litet och förvaltningen därför skyndsamt skulle utreda frågan med fokus på genomförbarhet och konsekvenser av eventuella förändringar.

Exploateringsförvaltningen har i detta tjänsteutlåtande beskrivit alternativa lösningar för cykelparkering ovan mark, beskrivit möjliga ekonomiska konsekvenser av att genomföra cykelgaraget samt ekonomiska konsekvenser av att avbryta arbetet med cykelgaraget och

bygga cykelparkeringar ovan mark. Då kommunfullmäktige inte beslutat att säga upp avtalet för cykelgaraget, har de beslutspunkterna som är relaterade till detta inte hanterats i detta tjänsteutlåtande.

Ekonomiska konsekvenser med och utan cykelgarage

Byggnation av cykelgaraget har påbörjats vilket medför att kostnader för garaget redan är upparbetade. Trafikverket har byggt klart rampen till cykelgaraget i samband med att de utförde byggnationen av övriga Västlänken. Stora delar av cykelgaraget är projekterat, både Trafikverkets del som omfattar stommen, så väl som stadens del som omfattar utrustning och inredning i garaget.

Exploateringsförvaltningen och Trafikverket har haft dialog kring att utreda vilka kostnader som lagts ner samt vilka kostnader som kvarstår. Då Trafikverket inte har levererat underlag och dokumentation löpande enligt gällande avtal för byggnationen av rampen, har detta försvårat bedömningen av upparbetade kostnader med avseende på byggnation av rampen. I dagsläget finns det krav från Trafikverket motsvarande 19,8 miljoner kronor för byggnationen av rampen.

För att bedöma möjliga kostnadsbesparingar och förgäveskostnader utifrån att utförhandla avtalet och avbryta byggnationen har en prognos tagits fram, se tabell 1 nedan. Prognosen baserar sig på kostnadskalkylen som utgör bilaga till avtalet om cykelgaraget, upparbetade kostnader av Trafikverket och förvaltningen med avseende på projektering, krav från Trafikverket med avseende på byggnation av rampen samt bedömningar från förvaltningen.

	Cykelgarage	Cykelparkeringar ovan mark inklusive avbryta cykelgarage
Projektering	8	8*
Ramp ner till garaget (ej fastställd kostnad)	19,8	19,8*
Tillkommande kostnader beroende på alternativ		
Projektering cykelgarage	1	-
Byggnation och inredning	33	-
Återställande av mark och omprojektering	-	7*
Parkeringar ovan mark	-	10
Projekt-/ bygglösning 10%	7	1
Risk 30%	15,8	2,7
Summa	84,6	48,5
<i>*varav förgäveskostnader</i>	-	<i>Cirka 35</i>
Stadsmiljöavtal	-37,8	
Prognos om stadsmiljöavtal betalas ut	46,8	

Tabell 1: Prognostiserade kostnader i miljoner kronor

Tabellen redovisar prognostiserade kostnader för att fullfölja byggnationen av cykelgaraget alternativt att avbryta byggnationen och anlägga cykelparkeringar ovan mark. Den redovisar också de prognostiserade förgäveskostnaderna med avseende på att avbryta byggnationen av cykelgaraget. I kostnader för att avbryta garaget ingår en

prognos över kostnader för det konstverk som Trafikverket planerat byggas tillsammans med cykelgaraget.

Om stadsmiljöavtalet betalas ut i enlighet med gällande avtal, trots Västlänkens försening, är prognosen cirka 2 miljoner kronor i ökade kostnader att avbryta garaget och bygga alternativa cykelparkeringar ovan mark. Prognosen visar även på den möjliga besparingen motsvarande cirka 36 miljoner kronor utifrån att exploateringsförvaltningen inte bygger cykelgaraget och att stadsmiljöavtal inte erhålls.

Stadsmiljöavtal

Staden har avtalat om statlig medfinansiering gällande cykelgaraget genom stadsmiljöavtal. Vid tiden för förvaltningens utredning och analys, som låg till grund för nämndens beslut i september 2023, var inte regeringens budgetproposition för 2024 offentliggjord. Det var därför inte möjligt för förvaltningen att ta hänsyn till regeringens förslag till budget som innehöll inriktningen att stadsmiljöavtalen utgå. Regeringens budget för 2024 innebär att inga nya avtal kan tecknas, men att redan ingångna avtal genomförs som planerat. Vidare kan utbetalning av medfinansieringen inte ske efter 31 december 2027.

Som en konsekvens av förseningen i Trafikverkets projekt Västlänken, finns osäkerheter kopplat till när cykelgaraget kan tas i bruk. Detta medför även osäkerheter kopplat till utbetalning av den statliga medfinansieringen.

Exploateringsförvaltningen har haft dialog med Trafikverket, som är ansvarig myndighet för stadsmiljöavtalet. I dialogen har Trafikverket meddelat att det sannolikt är möjligt för Staden att få stadsmiljöavtal utbetalat om den avtalade konstruktionen är klar till och med slutet av 2027, även om den inte är öppen för användning. Dock kommer, enligt dialog med Trafikverkets projekt Västlänken, konstruktionen med största sannolikhet inte vara klar till och med år 2027. Dialog med Trafikverkets projekt Västlänken rörande en officiell och fastslagen tidplan för Västlänken samt dialog med Trafikverket utifrån stadsmiljöavtal pågår.

Möjligheter till cykelparkeringar ovan mark

Behovet av cykelparkeringar i stationsområdet vid Haga är bedömt till cirka 750 platser. Cirka 500 platser är i dagsläget planerade i cykelgaraget. Ytterligare cirka 250 platser är planerade i hela området som sträcker sig från Handelshögskolan till Hvitfeldtsplatsen. Exploateringsförvaltningen har kartlagt konsekvenserna av ett borttagande av cykelgaraget ur ett kulturmiljöperspektiv med fokus på vad detta skulle innebära för området i form av nya cykelparkeringar på ytor som idag är planerade för andra ändamål.

Med hänsyn till den känsliga kulturmiljön runt station Haga föreslogs i detaljplan samt i genomförandebeslut 2019 att cykelparkeringen skulle rymmas i ett cykelgarage under mark för att minimera påverkan på kultur- och stadsmiljö. I förvaltningens tjänsteutlåtande om att utreda möjliga besparingar i stadens projekt Haga Station, som låg till grund för nämndens beslut den 25 september 2023, beskrevs det att detaljplanen inte medger betydande ingrepp i de känsliga park- och allémiljöerna och att cykelparkeringar inte var möjliga att genomföra ovan mark. Utredningen som gjorts har tagit hänsyn till kultur- och stadsmiljö och förvaltningens initiala bedömning är att förslagen nedan på cykelparkeringar ovan mark, och utan väderskydd, sannolikt är förenliga med gällande detaljplan.

Alternativa lösningar ovan mark

Förvaltningen har identifierat ytor som skulle kunna fungera för cykelparkering ovan mark. Arbetet har innefattat insamling av synpunkter från stadsbyggnadsförvaltningen och stadsmiljöförvaltningen. De ytor som analyserats kan brytas ner till antingen ytor i allén alternativt ytor på torg. Ytor för möjliga cykelparkeringar har bedömts till Allén, Rosenlund, Hvitfeldtsplatsen samt utanför före detta Smyrnakyrkan.

Grundförutsättningar för analysen har varit att hitta attraktiva ytor där en parameter har varit 100 meter maxavstånd från stationsuppgång till parkeringsyta. Låsmöjligheterna för parkeringar ovan mark antas kunna uppnå dagens standard, det vill säga pollare med möjlighet att låsa fast ram. Låsmöjligheterna når inte upp till den nivå som planerats i cykelgaraget med utökad säkerhet i form av låst utrymme.

Samtliga cykelparkeringar för förutsätts utan någon form av väderskydd. Detta för att cykelparkeringar med väderskydd sannolikt inte kommer att vara möjligt att bygga inom ramen för gällande detaljplan. Exakt utformning och exakt antal platser behöver utredas närmare, bland annat i relation till träden inom området.

Sammanfattat anses inte föreslagna ytor uppnå god effekt. Detta med anledning av en negativ påverkan på kulturmiljön och grönytor samt till försämrade trafiksäkerhet kring vissa av de utpekade parkeringarna.

Allén

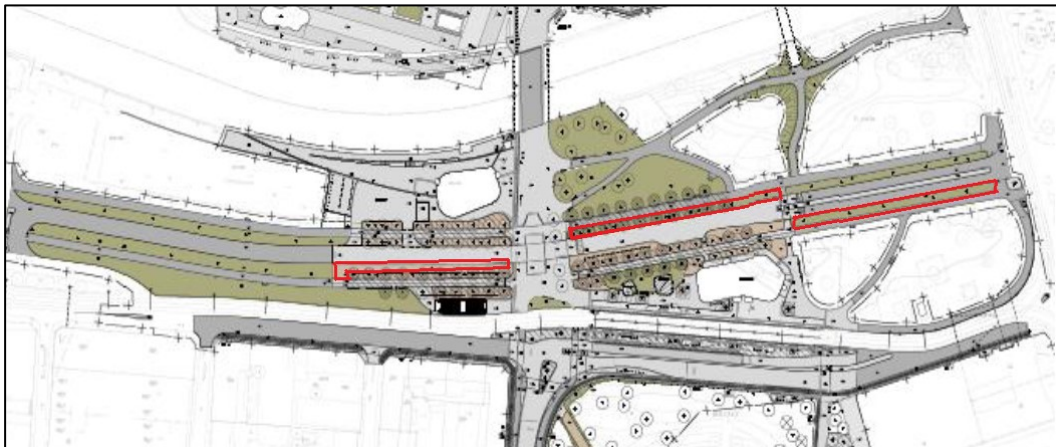

Bild 1. Möjliga placering av cykelparkeringar i anslutning till allén markerat med rött.

I Allén är de möjliga ytorna mellan träd och delvis på planerade grönytor. Ytorna mellan träden i allén kräver ytterligare utredning för att fastställa exakt antal platser då teknisk lösning är avgörande för att kunna säkerställa att träd inte tar skada. Ur trafiksäkerhetssynpunkt är flera av ytorna olämpliga då det finns trafiksäkerhetsrisker. Detta då det inte finns ytor för manövrering utan risk för kollision när cyklister backar ut med cykel i cykelbanan. Det föreligger även risk när användare angör cykelparkeringen då de behöver stanna och manövrera cykeln på cykelbanan. Vidare finns det även risker då det är svårt att uppnå hinderfri bredd både mot körbana och cykelbana.

Rosenlund

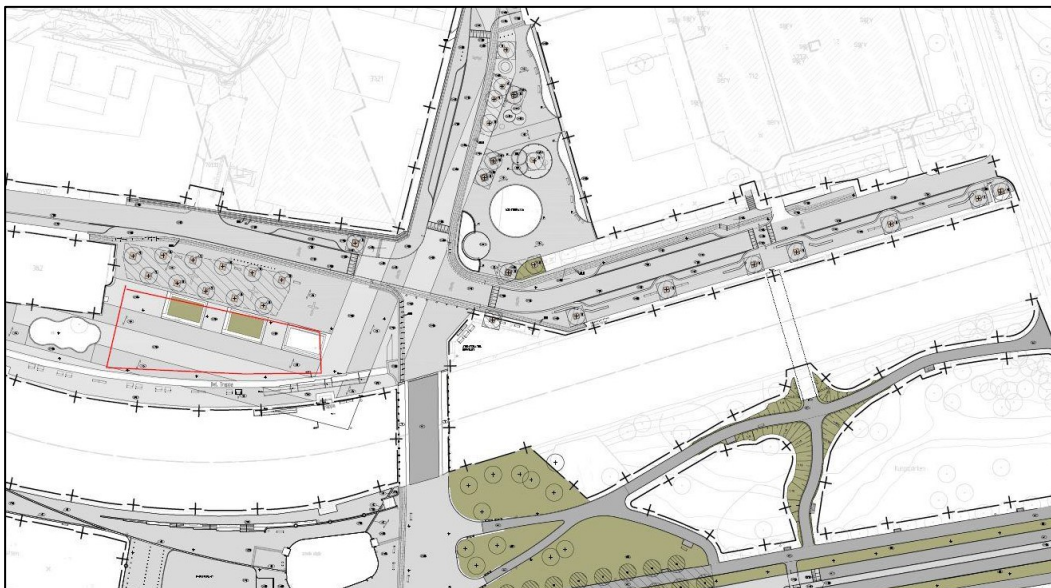

Bild 2. Möjliga placering av cykelparkeringar i anslutning vid Rosenlund markerat med rött.

Rosenlund har identifierats som mest kulturhistoriskt viktig inom de utredda områdena. Ambitionen i detaljplanen har varit att ta fram en utformning som knyter an till historisk funktion då torget användes för industri, handelsplats och klädtvätt. Att placera cykelparkering här bedöms inte gå i linje med tanken om en öppen plats mellan vattnet och övrig verksamhet samt en flexibel plats för evenemang och aktivitet.

Placeringen bedöms även skapa även ett oönskat intryck för den övrigt planerade utformningen och bastionen som i helhet, som har varit viktig i det arbete projektet samordnat med övriga förvaltningar.

Hvitfeldtsplatsen

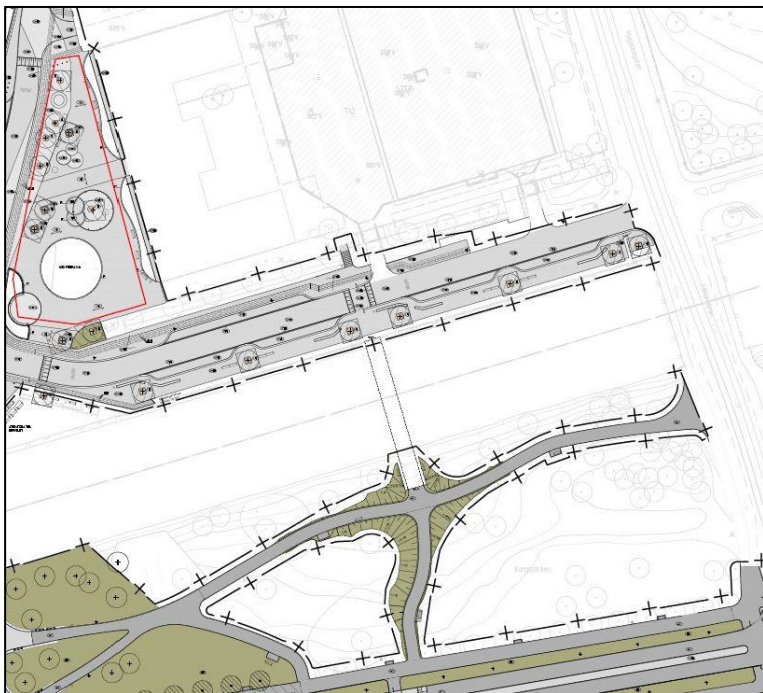

Bild 3. Möjliga placering av cykelparkeringar i anslutning till Hvitfeldtsplatsen markerat med rött.

Tanken med ytan vid Hvitfeltsplatsen har varit att öppna upp och skapa offentliga platser av den nuvarande parkeringsytan för bilar. Förvaltningen har arbetat in det behov, identifierade i genomförandestudien, som finns i området framför allt avseende mötesplatser för ungdomar och möjlighet till rörelse då dessa saknas i området. Tanken har även varit att platsen ska knyta ihop plaster i området och skapar en variation av offentliga rum, främja gående och flanerande i området.

Att ersätta platsen med parkering för cykel omöjliggör ovanstående ambitioner.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår exploateringsnämnden att uppdrag avseende att i samråd med stadsmiljöförvaltningen utreda alternativa lösningar ovan mark i Haga fullgjort. Beslut om att förklara förvaltningens uppdrag fullgjort innebär att planering och genomförande fortsätter i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2019-01-31 §10, §11, vilket inkluderar genomförande av cykelgarageanläggningen vid Haga station.

Utifrån den fördjupande utredningen bedömer förvaltningen inte det som lämpligt att bygga cykelparkeringar ovan mark.

Stadsmiljöavtal

Som tidigare nämnts i tjänsteutlåtandet har regeringen beslutat att fasa ut stadsmiljöavtal som medfinansieringsform och det kommer inte vara möjligt att erhålla ersättning för åtgärder klara efter den 31 december 2027. Beslutet innebär att inga nya stadsmiljöavtal kan tecknas. Ett omförhandlat avtal med andra åtgärder för motsvarande avtalade belopp, ses som ett nytt avtal. Detta gör att det inte finns möjlighet att finansiera andra åtgärder inom Göteborgs stad för motsvarande belopp som nu gällande stadsmiljöavtal för cykelgaraget.

Förvaltningen har informerat Trafikverkets ansvariga för stadsmiljöavtalet att anledningen till förseningen inte är Göteborgs Stad utan ansvaret är helt Trafikverkets projekt Västlänken. Trafikverkets ansvariga för stadsmiljöavtal har i den pågående dialogen med Göteborgs stad meddelat att de arbetar med möjliga alternativ för att se om avtalet går att förlänga eller på annat sätt betalas ut i samband att garaget är färdigställt. Exempelvis finns det i förordningen som reglerar stadsmiljöavtal möjlighet att betala ut 50 procent av stödet i förskott, men det behöver dock ske i nära anslutning till att medlen ska användas.

Dialog med Trafikverket om stadsmiljöavtalet utifrån att Trafikverkets projekt Västlänken är ansvariga för förseningen pågår och kommer att fortsätta framgent.

Utifrån den väldigt preliminära tidplan som Staden fått av Trafikverkets projekt Västlänken samt att det inte finns ett nytt beslut om förläning av avtalet, ser förvaltningen osäkerheter kring utbetalning av stadsmiljöavtalsmedel men ser det ännu som för tidigt att bedöma sannolikheten för att medel inte kan betalas ut.

Förvaltningens samlade bedömning

Förvaltningen vill i bedömningen lyfta fram att de negativa konsekvenserna av att inhysa cykelparkering i anslutning till Station Haga ovan mark blir stora. Cykelparkeringar ovan mark bedöms få en negativ påverkan på kulturmiljön i området och de offentliga ytor som var planerade att vara bland annat öppna offentliga rum får en annan användning är vad som var tänkt i bland annat genomförandestudien.

Förvaltningen vill även lyfta fram att en uppsägning av avtalet prognostiseras att generera cirka 35 miljoner kronor i förgäveskostnader (som belastar förvaltningens driftsbudget) samt ytterligare kostnader på cirka 14 miljoner kronor för omprojektering och byggnation av alternativ lösning ovan mark. Kostnaden om total 49 miljoner kronor ska dock ses i ljuset av att investeringskostnaden för att genomföra cykelgaraget bedöms till 47 miljoner kronor utifrån att stadsmiljöavtalet betalas ut enligt gällande avtal. Prognostiserad investeringskostnad exklusive stadsmiljöavtal är cirka 85 miljoner kronor.

Förvaltningen ser även en risk att cykelparkeringar ovan mark får en minskad attraktivitet då väderskydd inte bedöms som möjligt att bygga med anledning av detaljplanens beslutade utformning.

Att endast säga upp avtalet och inte bygga cykelparkeringar, eller endast ett mindre antal cykelparkeringar, bedöms inte som ett rekommenderat alternativ. Detta med anledning av att förvaltningen då ser risker att cyklar kommer att parkeras på ytor som inte är avsedda för parkering.

Kristina Lindfors
Direktör exploateringsförvaltningen

Christer Niland
Avdelningschef Stora projekt